

Иван Вазов

Украсил столицата

Всеки, който го познаваше преди две години, помни как беше съвсем други човек господин Бучински: лек, приятен и весел, винаги в добро разположение на духа, което имаше заразително действие въз другите. Той търсеше тогава обществото, което също го търсеше; интересуваха го всичките новини градски и всичките общи въпроси, и най-добрите мезелици, и политиката, и съдбата на Бисмарка, и даже литературата...

Сега вече господин Бучински е съвсем противното. Той не е оня, който беше... Навел е глава към земята, сè замислен, сè съсредоточен, сè под товара на някоя тайна съкрушителна грижа. Нему ще остане света!... Усмивката бягала от лицето му, радостта не намира почва в сърцето му – тя е там чужденка, – дето се гнезди червеят на някоя вековечна мъка. Ни в общество вече, ни в кафенета, ни в градини няма да се мерне. Овдовели са от господина Бучински разтушните места. Политиката му вдъхва отвращение; сякаш – и всичкият свят! А литературата? Боже мой! Той повръща назад всичките списания и вестници, които, по стар навик, редакциите му правят чест да му изпращат. Не му е до вестници на Бучински.

Какво има тоя бивши приятел на света и на живота? Какъв враждебен демон го отстранява от тях? Защо има вид толкова нещастен?

Оние, които съдят повърхно, казват, че господин Бучински е жертва на някаква ипохондрия.

Други уверяват – тайни домашни беди...

Други – мислят друго.

Други – пък нищо не мислят, защото се не интересуват за господина Бучински.

А работата е съвършено проста.

Господин Бучински има... има... – нека да кажа смело – има нова къща на три ката, или триетажна, както се изразяват учено софиянците.

Нова къща на три ката – ето разрешението на загадката.

И погледнете, както е приведен към земята, не личи ли, че тежи на гърба му товарът на три ката?

И гледа той днес своята къща, и си дума:

– В земята, под тая къща, и в зидовете ѝ, и в сводовете ѝ, и в стаите ѝ, и в покрива ѝ зарових и здраве, и имане, и спокойствие. И откак станах стопанин на тая къща, всичките радости световни ме напуснаха и животът ми се напълни, вместо тях, с полици, с дългове неизплатими, срокове, визити на банката, залози, актове, нотариуси; с поправки, доправки, преправки, изправки, разправки; с борба с небесните дъждове и снегове и урагани, с борба с подземните софийски води, които правят в

избите ми езера, дето ти дожда изкушение да се удавиш; и с калпави наематели, и с чудо даждия: държавни, градски, окръжни, училищни, железнични, водяни, боклучави, и с жълти и чървени хартийки, що ми носят бирници, и с призовки и съдби с майстори от две години насам – и всичкият тоя потоп от безобразия се струпа върху моя живот, защото един ден господин Бучински пожелал да украси столицата!

И тая къща, вместо да ме радва, ми е умразна и ужасна като един саркофаг, в който е закопан моят душевен мир.

* * *

Но един ден гражданите и кафенетата, и улиците, и вестниците видяха пак господин Бучински; и господин Бучински беше пак ясен и щастлив, както напред. На въпросите на слияните си приятели той отговаряше лукаво-ухилено, като отсичаше един голям резен коприщенска луканка:

– Няма да живея със Стара планина, я?

Но как стана това чудо? Сполучи най-после да победи всичките мъчнотии господин Бучински? Или им привикна? Или се примири философски с положението си? Или що?

Не, господин Бучински направи още по-добре от всичките тие.

Той продаде къщата!

И главно, сполучно: той зема почти половината от цената, колкото му струваше.

И сега господин Бучински няма вече ни грижа, ни дълг.

Истина, той още ходи малко наведеничък към земята.

Гръбнакът му беше пречупен завсегда от тежестта на трите ката!

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Надежда Владимирова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3785>]